

Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Jest to przejściowa forma opieki nad dzieckiem. W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

I. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej według ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona - w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do jego alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwo,
- b) niezawodowa - to rodziny, które tworzone są przez małżeństwo lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim nie będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też zupełnie obce,
- c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna - umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub – w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesiące (w szczególnych sytuacjach pobyt może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej). Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna obejmuje opieką w szczególności dzieci niedostosowane społecznie oraz dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, tj. z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji, a także małe matki z dziećmi.

2) rodzinny dom dziecka - może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które

osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (lub w razie konieczności liczniejsze rodzeństwo).

Wszystkie rodziny na ich wniosek mogą być wspierane na określonych zasadach przez rodziny pomocowe.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia odpowiedniego szkolenia.

Dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej ma w szczególności prawo do:

- utrzymywania osobistego kontaktu z rodziną naturalną i powrotu do rodziny naturalnej,
- traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości,
- praktyk religijnych zgodnych z wolą rodziców i potrzebami dziecka,
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i indywidualności, zabawy i wypoczynku,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
- wiedzy o swoim pochodzeniu, dostępu do informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą.

II. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżonkom lub osobie nie pozostającej w związku małżeńskim, którzy:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- 3) wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- 5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
- 6) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
  - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
  - b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
  - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego.
- 8) nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Na Tle Przestępstw Seksualnych z dostępem ograniczonym.

Ponadto pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo

lub umyślne przestępstwo skarbowe, a w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

III. Pomoc pieniężna przysługująca rodzinie zastępczej

Rodzinie zastępczej przysługuje comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka w wysokości odpowiedniej do sprawowanej formy opieki, od dnia 01.06.2024 r. tj.:

- 1.002,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1.517,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Przy ustalaniu wysokości świadczenia uwzględnia się niepełnosprawność dziecka oraz niedostosowanie społeczne.

Rodzinie zastępczej na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 306,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 306,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Ponadto rodzinie zastępczej starosta może przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia – raz w roku;
- 2) świadczenie na pokrycie:
  - niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo,
  - wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.
- 3) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego – rodzinie zastępczej niezawodowej i zawodowej;
- 4) świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego – raz do roku – rodzinie zastępczej zawodowej.

Pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej może za zgodą rodziców zastępczych pozostać w rodzinie, która pełniła funkcję rodziny zastępczej również po osiągnięciu pełnoletności nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia i pod warunkiem, że się uczy. W tym przypadku rodzinie nadal wypłacana jest wyżej opisana pomoc pieniężna.

Na każde umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego

określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (niezależnie od dochodu rodziny zastępczej i dochodu dziecka) tj. 800 zł – realizacją (przyznanie i wypłata) dodatku zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

LINK - [ZUS](#)

<https://www.zus.pl/-/swiadczenie-wychowawcze-500-od-2022-roku>

Rodzinna piecza zastępcza – poradnik praktyczny

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie uprzejmie informuje, że na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zamieszczono publikację „Rodzinna piecza zastępcza - poradnik praktyczny”.

Publikacja jest dostępna pod poniższym linkiem:

<http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/opieka-zastepcza-nad-dzieckiem/rodzinna-pieczka-zastepcza---poradnik-praktyczny/>

oraz w załączniku poniżej:

- Rodzinna piecza zastępcza - [poradnik praktyczny](#)